

Uplatnění absolventů JKGO na trhu práce

Autorka: Mgr. Pavla Mrůzková

„Co Čech – to muzikant?“ Odpověď na tuto otázku se společně pokusme nalézt prostřednictvím příkladu inspirativní praxe na Janáčkově konzervatoři a Gymnáziu v Ostravě¹. Škola byla vybrána na základě dlouhodobě dobrých výsledků, kterých dosahuje v přípravě mladých umělců, pověsti, kterou má v regionu, i díky spolupráci s městem a jinými sociálními partnery. Mimo své výchovně-vzdělávací poslání pořádá tato škola celou řadu uměleckých projektů a aktivit, které obohacují moravskoslezský region. Stává se tak moderní uměleckou institucí, díky níž se mohou její studenti už v průběhu studia účastnit divadelních představení či zasednout v symfonických orchestrech. Mnozí z nich dosahují takové úrovně, že dostávají nabídky a angažmá jako sólisté.

Volbu této školy ovlivnil i vstřícný přístup vedení a ochota zprostředkovat jiným školám pohled na průběh autoevaluace i na samotné know-how školy.

Text si klade za cíl přiblížit dosavadní zkušenosti s autoevaluací na JKGO. Zaměří se na oblast Výsledků vzdělávání a popíše evaluační nástroje, jejich pozitiva i negativa při zjišťování uplatnění absolventů školy na trhu práce. Současně text nabízí i netradiční způsob hodnocení umělecké činnosti žáků prostřednictvím bodového systému, který škola využívá pro zvýšení jejich motivace při zapojení se do veřejného uměleckého života. V neposlední řadě přináší text i pohled na hodnocení pedagogů JKGO, které se uskutečňuje ve dvou rovinách – pedagogové jsou hodnoceni vedoucími svých uměleckých oddělení a zároveň se hodnotí sami, což poskytuje cenné podklady vedení školy při jejich finančním ohodnocení.

¹ Janáčková konzervatoř a Gymnázium v Ostravě, příspěvková organizace, Českobratrská 40, 702 00 Ostrava-Moravská Ostrava ; www.jkgo.cz

1 Úvod

V roce 1907 byla v Ostravě-Mariánských Horách založena Hudební a varhanická škola Matice školské, statut konzervatoře získala škola oficiálně až roku 1959. V září 1996 se konzervatoř přestěhovala do nového areálu budov na ulici Českobratrské v Ostravě 1 a nese jméno slavného skladatele Leoše Janáčka.

Škola poskytuje všeobecné a vyšší odborné vzdělávání v konzervatoři a připravuje žáky pro výkon náročných uměleckých a umělecko-pedagogických činností v oborech Hudba, Tanec, Zpěv a Hudebně dramatické umění. Ředitelka školy vyšla vstříc požadavkům rodičů a od září 2007 bylo při konzervatoři otevřeno i gymnázium se specializací na hudební výchovu. Tato vzdělávací nabídka je určena žákům, kteří projevují přirozený a zvýšený zájem o umění, hudbu a kulturní aktivity a zároveň se snaží získat široké všeobecné vzdělání. Celková kapacita školy ve všech oborech vzdělávání činí 590 žáků. Obor gymnázium má v každém ročníku jednu třídu, přičemž celková kapacita oboru nesmí přesáhnout 90 žáků. Žáci pocházejí nejen z Ostravy a okolí, ale z celého severomoravského regionu. (Příloha č. 1)

2 Kontext fungování školy

Janáčkova konzervatoř a Gymnázium v Ostravě se nachází v blízkosti historického centra města Ostravy a je ojedinělou vzdělávací a kulturní institucí svého typu v moravskoslezském regionu. Škola je umístěna v centru města s dobrou dostupností městskou hromadnou dopravou. Tato skutečnost i její jedinečnost ovlivňují skladbu žáků – mnozí z nich dojíždí z celého severomoravského regionu a jsou ubytováni v domovech mládeže. V České republice je v současné době 18 konzervatoří a JKGO jako jediná konzervatoř v České republice má taneční oddělení, což umožňuje výborné propojení a spolupráci s ostatními obory při přípravě nejrůznějších uměleckých projektů.

Nová budova JKGO je tvořena historickou školní budovou a novou přístavbou s emblémem školy – lyrou. Budova školy je prostorná a vytváří prostředí na vysoké estetické úrovni, je přizpůsobena i žákům pohybově handicapovaným. Mimo jiné škola disponuje velkým víceúčelovým sálem s varhanami, třemi menšími koncertními sály i plně vybaveným nahrávacím studiem, kde vznikají profesionální audionahrávky. Průběžně dochází k úpravám, které postupně obnovují a doplňují stávající zařízení.

Pro informovanost žáků, pedagogů i nejširší veřejnosti slouží webové stránky školy, které jsou průběžně aktualizovány. Přístup k internetu je žákům umožněn v knihovně i v některých učebnách. K dispozici mají rovněž kopírku s kartovým systémem. Pro dodržování pitného režimu pracovníků školy i žáků slouží nápojové automaty, k dispozici je rovněž školní bufet. Škola je odkázána na jídelnu mimo budovu školy, což některé žáky odrazuje od pravidelného stravování.

2.1 Školní vzdělávací program

ŠVP Gymnázium

ŽIJ TAK, ABYS AŽ BUDEŠ SÁM, BYL V DOBRÉ SPOLEČNOSTI.

Ne každé nadané dítě se v budoucnu stane hudebním virtuosem či sólistou opery. Na základě výsledků dotazníkového šetření o uplatnění absolventů, zmapováním situace na trhu práce a na žádost rodičů prosadilo vedení školy v roce 2007 vznik Gymnázia. Již druhým rokem se uskutečňuje vzdělávání na Gymnáziu JKGO podle ŠVP (RVP GV). Čtyřletý vzdělávací program „gymnázium se zaměřením na „esteticko-výchovné předměty“ nabízí zcela specifické pojetí středoškolského vzdělávání. Je postaven na propojení všeobecné přípravy a specializace v profilujícím předmětu „hudební výchova“. V tomto oboru vzdělání je dán prostor zejména žákům, kteří vedle preference humanitních předmětů projevují zvláštní zájem o hudbu a umění. Základním rysem uvedeného vzdělávacího programu je vysoký stupeň individuálního přístupu ke studentům v praktických předmětech hudební specializace. Výuka všeobecně vzdělávacích předmětů humanitních, jazykových, přírodovědných a technických je zachována v rozsahu srovnatelném s rozsahem výuky na ostatních gymnáziích, nabízí však zároveň předměty související s profilujícím oborem „hudební výchova“. Jedná se o specializace v oborech:

- zpěv,
- skladba,
- dirigování,
- hra na klavír,
- hra na varhany,
- hra na cembalo,
- hra na akordeon,
- hra na bicí nástroje,
- hra na dechové nástroje,
- hra na strunné nástroje,
- tanec.

Hlavním cílem oboru je efektivní příprava na další vzdělávání, zejména v humanitní nebo umělecké oblasti.

Učební plán je sestaven tak, aby absolvent disponoval vedle všeobecných znalostí také zvláštními dovednostmi ve své hudební specializaci a znalostmi z hudebně teoretických disciplín.

Důraz je kladen na výběr nadaných žáků, kteří vedle všeobecných studijních předpokladů projeví mimořádný talent v některé z uvedených specializací.

Budoucí absolvent má možnost rozvíjet své hudební nadání v praktických i teoretických předmětech, které jsou vedeny kvalifikovanými pedagogy a probíhají v moderně a kvalitně vybavených prostorách JKGO. Student se může aktivně realizovat ve školních vokálních a instrumentálních ansámblech. Za určitých podmínek má možnost využívat školní prostory ke cvičení na svůj hudební nástroj, k dispozici je také přístup na internet a dobře vybavená školní knihovna s bohatým notovým archivem, odbornou literaturou a fonotékou (CD, DVD).

Atmosféru školy dotváří velké množství uměleckých aktivit, které posilují příjemné studijní prostředí. (Příloha č. 2)

ŠVP Janáčkova konzervatoř

V současné době pracuje tým pedagogů a zástupců jednotlivých uměleckých oddělení na školním vzdělávacím programu pro konzervatoř. Výuka podle tohoto ŠVP bude zahájena ve školním roce 2012/2013.

V oborech vzdělání hudba, zpěv, hudebně dramatické umění a tanec (tzv. konzervatorní obory) jsou základní organizační jednotkou oddělení a ročníky. Povinnosti třídního učitele v konzervatoři vykonává ročníkový učitel. V oboru vzdělání gymnázium – esteticko výchovné předměty s profilujícím předmětem hudební výchova je základní jednotkou třída, kterou spravuje třídní učitel.

O přijetí uchazeče ke vzdělávání na konzervatoři rozhoduje ředitel této školy. Ke vzdělávání v šestiletém programu konzervatoře lze přijmout uchazeče, kteří splnili povinnou školní docházku nebo úspěšně ukončili základní vzdělávání před splněním povinné školní docházky. Ke vzdělávání v osmiletém programu konzervatoře lze přijmout uchazeče, kteří úspěšně ukončili pátý ročník základní školy. Uchazeči musí při přijímacím řízení splnit podmínky pro přijetí prokázáním **vhodných schopností, vědomostí, zájmů a zdravotní způsobilosti**. Přijímací řízení začíná podáním přihlášky ke studiu, uskutečňuje se **formou talentové zkoušky** a končí rozhodnutím o přijetí/nepřijetí uchazeče.

Studium

Šestileté vzdělávací programy konzervatoří navštěvují obvykle žáci ve věku 15 – 20 let, osmileté vzdělávací programy konzervatoře žáci ve věku 11 – 18 let. Nicméně skoro třetina všech žáků je starší dvaceti let a více než třetina nově přijatých žáků šestiletých programů jsou dospělí. První čtyři roky osmiletého vzdělávacího programu odpovídají nižšímu sekundárnímu vzdělávání – druhému stupni základní školy.

Vzdělávání na konzervatoři **má umělecký charakter**. Lze ho získat studiem v následujících oborech (u každého z oborů si žáci zpravidla volí ještě zaměření):

- tanec,
- hudba,
- zpěv,
- hudebně dramatické umění,
- ladění klavírů.

Vzdělávání v konzervatořích zahrnuje složku všeobecně vzdělávací, odbornou a pedagogickou. Studium v oborech hudba, zpěv a hudebně dramatické umění je šestileté, studium v oboru tanec je osmileté. Studium oboru ladění klavírů je určeno především zrakově postiženým žákům, trvá 5 let a ukončuje se pouze maturitní zkouškou.

Šestileté obory: Většina všeobecného vzdělávání se realizuje v prvních čtyřech ročnících (které odpovídají střední škole), kde tvoří zhruba třetinu kurikula, zahrnuje však pouze český jazyk, cizí jazyky, dějiny, občanskou výchovu a IKT (informačně-komunikační technologie). Další dva roky studia jsou věnovány především odborné a pedagogické přípravě.

Osmiletý obor Tanec: V prvních čtyřech ročnících (odpovídajících druhému stupni základní školy) se vyučují všechny vzdělávací oblasti, všeobecné vzdělávání tvoří přes polovinu kurikula. Celkový počet hodin i počet hodin týdně tak výrazně převyšuje počet hodin na druhém stupni základní školy. V dalších čtyřech ročnících všeobecné vzdělávání tvoří asi čtvrtinu kurikula, vyučuje se pouze český jazyk, cizí jazyky, občanská výchova a IKT (informačně-komunikační technologie). Je posílena odborná složka a v posledních třech ročnících se vyučují pedagogické předměty. Celkový počet hodin i počet hodin týdně dosti převyšuje počet hodin ve čtyřletých oborech středních škol (obvykle 128 celkem, max. 35 týdně).

Umělecká činnost Janáčkovy konzervatoře – školní soubory

- *Symfonický orchestr JAKO.*
- *Dechová harmonie JKGO.*
- *Komorní orchestr JKGO.*
- *Žestové kvinteto JKGO.*

K dobré a lidsky cenné tradici patří veřejné blahopřání žáku, který se umístil v soutěži, i poděkování pedagogu, který jej vedl. Ředitelka vše ústně prezentuje na pravidelných poradách, písemně pak na webových stránkách školy. Tento fakt významně přispívá ke kultivaci školy i její image v očích veřejnosti.

Blahopřeji Adéle Judasové (8. ročník oboru tanec) k ocenění získaným World championship Modern dance Mikolajki, Poland 2010

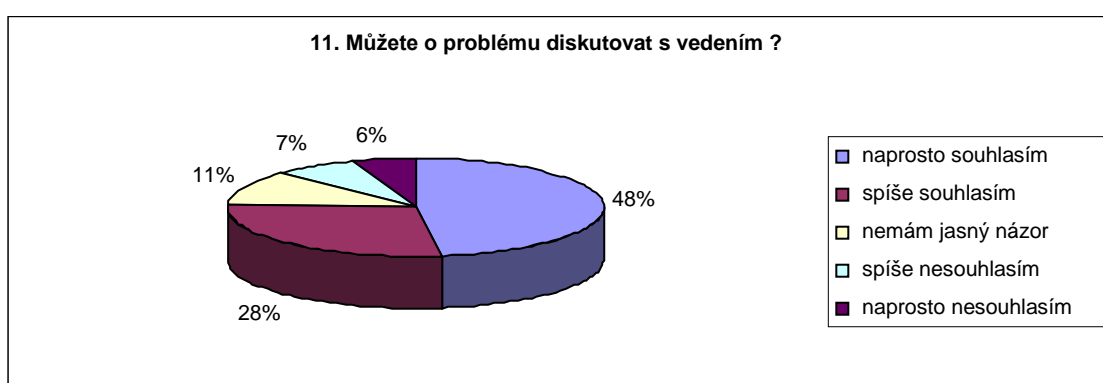
1. místo za duet Tango (Judasová & Běhal),
3. místo za vystoupení Na druhém břehu,
4. místo za sólo Esmeralda.

Děkuji Mgr. Margitě Častové za přípravu studentky na tuto soutěž.

2.2 Vedení a organizace školy

Management školy tvoří ředitelka, bývalá pedagožka JKGO, dvě zástupkyně pro studijní záležitosti a zástupkyně – vedoucí provozně ekonomického úseku. Pomyslnou „pravou rukou“ ředitelky je její asistentka. Tento tým se schází pravidelně počátkem každého týdne, operativně řeší výchovné, umělecké i provozní záležitosti související s chodem školy. Schůzky probíhají v pracovně ředitelky, po seznámení s organizačním plánem na daný týden dostává každý možnost se nejen k němu vyjádřit. Tým vedení je relativně nový – vznikl postupně tak, jak ředitelka přenášela zátěž administrativních a studijních povinností na vytipované pedagogy. Tímto krokem získala cenný čas a energii věnovat se manažerské činnosti, která k fungování této instituce neodmyslitelně patří. Její zaměstnanci tvrdí, že jim „... dokáže naslouchat, často je motivuje dobrým slovem, písemným oceněním a poděkováním na webových stránkách školy.“

Graf č. 1 – Dotazník pro pedagogy

Samostatné studijní oddělení s referentkou má za úkol zajišťovat informovanost rodičů studentů, vyskytne-li se jakýkoli problém – a to telefonicky i písemně. Rodiče jsou tak pravidelně informováni o výsledcích učení dětí a úspěších školy jako celku.

Škola má fungující **Školskou radu**, která se vyjadřuje k příslušným dokumentům školy, její podněty a oznámení jsou vedením školy v rámci zákonných mezí akceptovány. Škola má také vypracovaný systém komunikace s rodiči. Ti jsou pravidelně informováni o výsledcích učení dětí a úspěších školy jako celku (třídní schůzky, webové stránky a úzký kontakt pedagogů s rodiči prostřednictvím mobilních telefonů). „*Všichni studenti vědí, že sms není omluvenkou,*“ dodává ředitelka. Spolupráce rodičů se školou však není ideální – třídní učitelé i vedení školy v rozhovorech upozorňují na velmi nízkou účast rodičů na třídních schůzkách. To může být způsobeno skutečností, že rodiče jsou často i z jiných okresů nebo krajů.

Ředitelka školy uplatňuje **participativní a demokratický model** řízení – jednoznačně stanovené úkoly a pravomoci jsou delegovány na jednotlivé zaměstnance. Pracovníci školy jsou pravidelně informováni o správních úkonech vedení školy – škola má efektivní systém přenosu dat a informací uvnitř školy; tento systém umožňuje i zpětnou vazbu. Poradní a metodické orgány jsou funkční a jsou nositeli změn a inovací, mají možnost vstupovat do řešení problémů, které se jich týkají. Jsou to zejména **jednotlivá oddělení, pedagogická rada, dramaturgická rada, umělecká rada, koncertní komise, metodikové prevence a výchovná poradkyně**.

Na pracovišti jsou podporovány zdravé mezilidské vztahy. Do týmové práce se učitelé zapojují při realizaci různých projektů. Snahou vedení je neustále týmovou spolupráci zdokonalovat. Vedení školy podporuje flexibilitu a tvořivost pracovníků, funguje zde

promyšlený a funkční systém uvádění začínajících učitelů do praxe. Kontrola je vedoucími jednotlivých oddělení prováděna především prostřednictvím hospitací. Práce pedagogů je dále sledována na školních předehrávkách, koncertech, interních soutěžích a dalších veřejných vystoupeních žáků.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků uvnitř školy i mimo ni je považováno za velmi důležité, je vedením školy plánováno a v rámci finančních možností podporováno. Ve vztahu k hudebně teoretickým disciplínám však u nás v současné době neexistuje širší nabídka vzdělávacích programů.

2.3 Fundraising a marketing školy

Škola dostává finanční prostředky na přímé náklady (zejména platy, dále učební pomůcky a materiál pro výuku, cestovné, náklady na školení). Zřizovatel přispívá na běžný provoz školy (energie, topení, odpisy, opravy, spotřební a kancelářský materiál, služby spojené s provozem školy), příspěvek však nepokryje veškeré aktivity umělecké instituce. Další finanční prostředky získává JKGGO od **sponzorů, vlastní činnosti** (pronájmy tělocvičny, sálů, učeben apod.), **doplňkovou činností** (služby pro veřejnost apod.), **z dotací a z jiných zdrojů**. Aktivně vypracovává žádosti o granty.

Fundraising je důkladně promyšlený a klade si za cíl využít kapacitních možností školy tak, aby přinášely zisk. Kromě **Nadačního fondu**² byl na škole zřízen tzv. **Rezervní fond**, který je neziskovou organizací a slouží k financování některých nadstandardních potřeb školy. Z něj se např. hradí i volné kopie, jež se načítají na čipové karty žákům, kteří se zúčastnili uměleckých akcí pořádaných školou. Jelikož je škola akreditována k pořádání seminářů i celých cyklů dalšího vzdělávání v rámci DVPP (jak pro učitele ZUŠ, tak i pro nejširší veřejnost), je tato doplňková činnost zisková. Rovněž studenti, kteří potřebují vhodný sál či hudební nástroj, si mohou za minimální poplatek sál či nástroj pronajmout. Jak vyplynulo z rozhovorů s pedagogy, k efektivnímu marketingu školy patří i smysluplné spojování hodin (možné i z hlediska nízkého počtu žáků ve třídách) nebo přesun hodin v případě, že pedagog chybí jen krátce. Škola tímto způsobem ušetří za suplované hodiny.

Škola má fungující systém prezentace na veřejnosti a v médiích, díky kterému roste prestiž školy. V oblasti medializace škola spolupracuje s médii, jako jsou denní tisk, odborný tisk, ČRO, ČTV, TV Noe, Sólokapr a další.

Veřejnost je průběžně informována o významných výsledcích školy a o úspěších žáků v soutěžích. V rámci praktické činnosti žáků se škola prezentuje na veřejnosti jako kvalitní instituce, která připravuje absolventy schopné konkurence na trhu práce. Důkazem jsou

² Původně Nadace, od roku 1996 Nadační fond (dále jen NF) vznikl z potřeby podpořit žáky Janáčkovy konzervatoře všech oborů při jejich účasti na tuzemských i zahraničních soutěžích (náklady na zápisné, jízdné). Zdrojem příjmů NF jsou především každoroční příspěvky rodičů, jejichž dítě školu navštěvuje, příspěvky a dary sponzorů a tuzemských i zahraničních fyzických a právnických osob, ale i pravidelné příspěvky pedagogů školy, a to především těch, kteří jsou přesvědčeni o smysluplnosti existence NF.

opakované žádosti o hostování studentů v divadlech, orchestrech, velká poptávka je i po účinkování studentů (solistů i souborů) na veřejnosti.

2.4 Zaměstnanci školy

Pedagogický sbor tvoří přibližně 210 pedagogů. Jsou v něm rovnoměrně zastoupeni muži i ženy, učitelé s různou délkou pedagogické praxe. Pedagogičtí i nepedagogičtí pracovníci školy splňují požadovanou kvalifikaci. Personálně je škola stabilizovaná a počet pracovníků odpovídá potřebám školy. Jednotlivým všeobecně vzdělávacím předmětům vyučují aprobovaní učitelé, jen v několika případech předmět vyučuje učitel s příbuznou aprobací. Odborným předmětům vyučují pouze aprobovaní učitelé. Výchovným a studijním problémům se věnuje výchovná poradkyně, která má požadovanou kvalifikaci. Ve škole jsou zřízeny funkce koordinátora ŠVP, ICT koordinátora, působí zde dvě metodičky prevence sociálně patologických jevů a asistentka pedagoga, která se věnuje handicapovaným žákům (zrakově a tělesně postiženým). Všichni tito zaměstnanci měli vytvořeny plány činností, kterými jsou schopni doložit své aktivity.

Vedle své pedagogické činnosti působí někteří pedagogové odborných uměleckých předmětů také jako členové uměleckých souborů divadel a orchestrů, jako např. Janáčkovy filharmonie Ostrava, NDM, Komorní scény Aréna, Divadla P. Bezruče, Těšínského divadla apod. Zároveň někteří z nich vykazují svou vlastní koncertní činnost jako sólisté či členové komorních souborů. Mezi pedagogy a ostatními pracovníky převažuje vzájemný respekt a úcta. (Příloha č. 7)

Provoz školy a technická správa budov je zabezpečována správkyní budovy, 8 pracovníci úklidu, 2 pracovníky údržby a 2 pracovníci v recepci. Vzhledem ke svému zaměření a uměleckým aktivitám, jež souvisí s charakterem vzdělávání, jsou ve škole zaměstnání také 2 mistři zvuku v nahrávacím studiu, pro zabezpečení akcí v koncertních sálech pracují ve škole 2 technici, kteří se zaměřují na oblast osvětlení a zvuku. Na provozně ekonomickém úseku pracuje 6 odborných pracovníků. Činnost studijního oddělení zajišťují 2 studijní referentky.

2.5 Charakteristika žáků

Na konzervatoři a gymnáziu se zaměřením na esteticko-výchovné předměty studují žáci, kteří mají umělecké nadání. Výuka v předmětech zvolené specializace probíhá individuálně nebo ve skupinách a individuální přístup s možností modifikace vzdělávacího obsahu je prioritou. Žáci s mimořádným hudebním nadáním studují na škole ve velmi podnětném prostředí, což je už dáno spojením gymnázia a konzervatoře. Mají tak možnost konfrontovat své snažení i výkony s těmi nejlepšími studenty konzervatoře a také s výkony umělců z řad pedagogů a osobností hudebního a uměleckého života, kteří školu často navštěvují jako účinkující.

V kombinované formě studují JKGO především pedagogové ZUŠ, kteří si doplňují své vzdělání, pak ti, kteří si rozšiřují své vzdělání o nové obory, a studenti vysokých škol, kterým se tím otevírají další možnosti uplatnění na trhu práce.

Interakce a **vzájemná komunikace mezi žáky** je dobrá a vzájemně podnětná, je však ovlivněna množstvím individuální výuky. Vztahy odpovídají konkurenčnímu prostředí – zdravá rivalita je zde motivujícím faktorem, na druhou stranu komunikace mezi žáky stejného

oboru bývá mnohdy problematická. Studentská rada zanikla, což ředitelka školy komentuje slovy: „*Studenti se nedovedli na ničem konstruktivně dohodnout – snad pro svou oborovou různost, a rozpadli se.*“ Ani studentský parlament se moc neosvědčil – ze strany žáků je malý zájem v něm pracovat.

Komunikace mezi žáky a učiteli probíhá v rovině vzájemného respektu a úcty. Učitelé v mnoha případech vnímají své žáky jako kolegy a partnery, což se projevuje přímo ve výuce rozvíjením vztahu korepetitor (učitel) – sólista (žák), kdy oba společně vytvářejí umělecký projev. Tento přirozený vztah, který je značně posilován hrou v orchestrech a komorních ansámblech, je pak přenášen i do jiných předmětů a utváří dobré klima školy. „*Nejlépe se nám osvědčilo působit na žáky vlastním dobrým příkladem – škola dětem často supluje rodinu, hlavně těm mladším a těm, kteří bydlí v domovech mládeže,*“ říká ředitelka.

Každoročně se studenti účastní různých uměleckých soutěží u nás i v zahraničí. Jednou z nejdůležitějších skutečností, která ve velké míře napomáhá rozvíjení talentu, je i možnost kontaktů s jinými uměleckými školami a institucemi regionu a ostatními uměleckými vysokými školami (konzultace na JAMU, AMU, HAMU). Škola umožňuje mimořádně nadaným studentům již během studia účinkování v hudebních tělesech nebo divadlech, kde získávají nejenom potřebnou praxi, ale především další motivaci k rozvíjení svého talentu. Ředitelka školy může povolit na základě žádosti zletilého žáka nebo zákonného zástupce nezletilého žáka a zároveň na základě doporučení vyučujícího daného předmětu, vyučujícího předmětu zvolené specializace, vedoucího oddělení a třídního učitele *Individuální úpravu rozvrhu hodin (IÚR)*, jehož podmínky stanovuje školní řád. IÚR se povoluje zpravidla účelově a na časově vymezenou dobu, jde-li o souvislou absenci studenta ve výuce (tři a více týdnů) z důvodu jeho účasti na akci pořádané nebo podporované školou. „*Žáci mají relativně velkou svobodu, čehož někdy zneužívají. Současně se ale na ně klade velká odpovědnost – slabší jedinci to nezvládnou a odejdou,*“ komentuje ředitelka školy.

3 Dlouhodobé projekty a mezinárodní spolupráce

Vedení školy se snaží úspěšně prosazovat zájmy školy, ta aktivně spolupracuje s potenciálními zaměstnavateli svých absolventů v regionu (divadla, orchestry, umělecké školy), zajímá se o jejich názory a požadavky, které programově zařazuje do své činnosti (pořádání koncertů žáků ZUŠ, organizace DVPP pro pedagogy ZŠ i ZUŠ apod.).

JKGO aktivně spolupracuje se subjekty v okolí, participuje na životě okolí, je otevřena v oblasti sociálních vztahů. Místní komunita pozitivně hodnotí aktivity školy a její úsilí o vlastní zdokonalování. (Příloha č. 8 a www.jkgo.cz)

K dalšímu odbornému růstu studentů slouží odborné masterclassy, semináře a workshopy, které vedou čeští a zahraniční umělci různého zaměření. Tyto akce se konají přímo ve škole. Účast studentů na těchto akcích je finančně podporována z Nadačního fondu školy. (Příloha č. 5)

4 Autoevaluace

Před první autoevaluací v roce 2007 jmenovala ředitelka školy se souhlasem ostatních pedagogů 7 členů autoevaluačního týmu (dále jen AT), šlo převážně o vedoucí jednotlivých oddělení. AT funguje ve stejném složení již pátým rokem. Věková skladba je různorodá, řídí se nepsanými pravidly anonymity a rovnosti při vyjádření názoru. Vedoucím byl zvolen nejzkušenější pedagog, a to bývalý zástupce školy – člověk působící na škole již řadu let, znalý problematiky, schopný práce s výkazy a PC. Vedoucí rozdělil členům dílčí kompetence, pravidelně se scházeli a společně docházeli k závěrům na základě shromážděných podkladů. Zprávy z pravidelných setkání a porad AT jsou písemně v elektronické podobě ukládány a zasílány ředitelce školy, jsou rovněž k dispozici na intranetu školy.

4.1 Předchozí autoevaluační procesy se zaměřením na nástroje

Při autoevaluaci za školní roky 2007/2008 bylo využito **Metodiky evaluačního centra** při Ostravské univerzitě (dále jen MECOPS). Jednalo se o tabulkový dotazník rozčleněný do šesti oblastí. Každá oblast byla zvlášť vyhodnocena a byla navržena opatření na zlepšení každé z nich. (Příloha č. 6) Výsledky byly vedoucím AT zpracovány do počítačových tabulek a odeslány MECOPS k vyhodnocení. Za slabou stránku tohoto nástroje považovali členové AT nejasně napsanou příručku i časovou náročnost při přihlašování se školy na účet. „*Bylo to těžkopádně napsané a zabralo hodně času vložit údaje do tabulek v počítači – to jsem radši dělal já sám.*“ hodnotí vedoucí týmu.

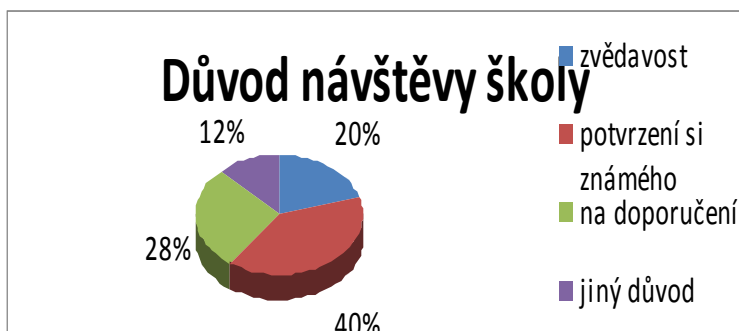
JKGO vycházela při této činnosti z Oblastí vlastního hodnocení školy, které jsou formulovány ve vyhlášce č. 15/2005 Sb., § 8, odst. 2., písm. B. Mezi tyto hlavní oblasti patří:

- podmínky ke vzdělávání;
- průběh vzdělávání;
- kultura školy;
- řízení školy;
- výsledky vzdělávání žáků;
- výsledky práce školy vzhledem k podmínkám vzdělávání a ekonomickým zdrojům.

Po zkušenostech z první autoevaluace došlo v roce 2009 ke změnám. Členové AT se na žádost vedení školy dohodli použít při této činnosti z nabídky MECOPS jen ty nástroje, které byly pro školu dobré, smysluplné a potřebné, a přizpůsobit některé položky hodnocených oblastí aktuálním potřebám školy.

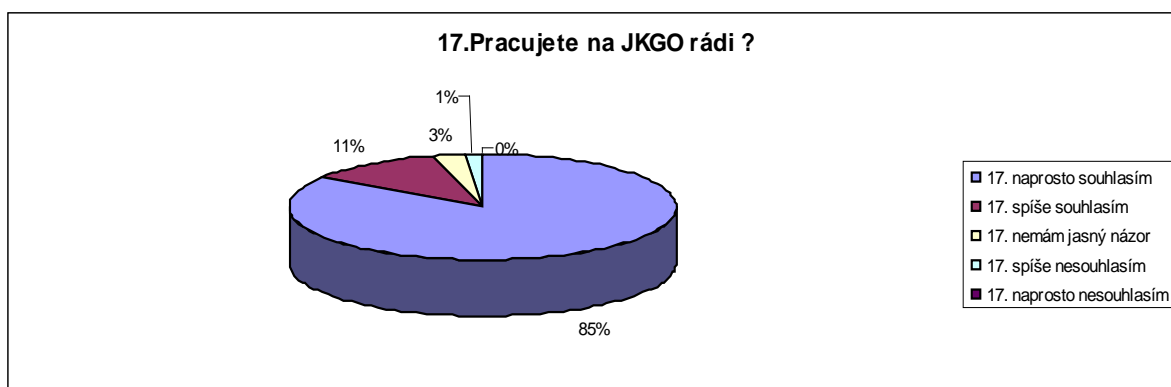
Kromě toho se ředitelka rozhodla využít i jiných autoevaluačních nástrojů, se kterými přišli mladší členové týmu. Ve dnech otevřených dveří byla uskutečněna **anketa** s potenciaálními zájemci o studium.

Graf č. 2 Anketa: Důvod návštěvy během Dne otevřených dveří na JKGO

Rozšířená pedagogická porada na začátku školního roku byla využita pro zadání **dotazníků pedagogům**. Celkové vyhodnocení autoevaluace spolu s grafy byly formou Power pointové prezentace vysvětleny pedagogům na nejbližší rozšířené pedagogické poradě. Po následné diskusi se většinou shodli na závěrech a opatřeních, které vyplynuly z AE a jejichž plnění bude potřeba do budoucna sledovat. Ředitelka ocenila práci členů týmu také přiznáním finanční odměny.

Graf č. 3 Dotazník pro pedagogy: Pracujete na JKGO rádi?

Dotazníky pro pedagogy poskytly vedení školy řadu informací, na které se rozhodlo zareagovat. Převážně kladně byly hodnoceny oblasti týkající se:

- využití prostor a koncertních sálů;
- činnosti vedoucích oddělení;
- fungujícího programu prevence (tedy předcházení konfliktům a jejich řešení);
- spolupráce se sociálními partnery;
- individuálního přístupu ke studentům;
- organizování a podpory DVPP.

Naopak k relativně horšímu hodnocení došlo v oblasti:

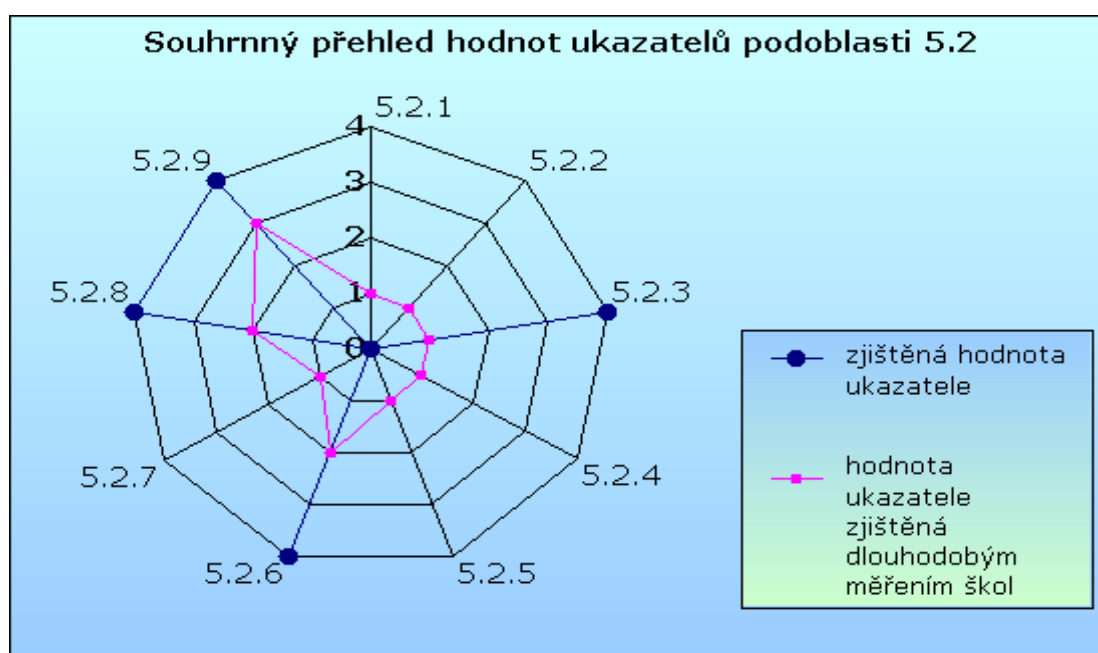
- aktivní spolupráce školy s rodiči (účast na třídních schůzkách);
- pozitivních vztahů školy se svým okolím;
- časté absence ve výuce;
- důvěry žáků a rodičů k učitelům a vedení školy.

Vedení školy iniciovalo ve školním roce 2009/2010 **on-line dotazníkové šetření**, v němž oslovilo **absolventy školy**. Cílem bylo zjistit, jaké našli tito absolventi uplatnění na trhu práce a zda zůstali v oboru. Návratnost těchto dotazníků byla 42 % a výsledky byly zpracovány vedoucím autoevaluačního týmu. Absolventů působí většinou jako učitelé hudby nebo výkonní umělci, popřípadě pokračují ve svém vzdělání na vysokých školách.

Vysoké procento absolventů (**67 %**) nachází zaměstnání ve svém oboru. Téměř polovina z nich (45 %) dále rozšiřuje své odborné vzdělání na vysokých školách, více než třetina absolventů (35 %), kteří jsou zaměstnání ve svém oboru, rozšiřuje svoje vzdělání o studium jiného oboru. 90 % těch, kteří úspěšně dokončili studium na JKGO buďto pracují nebo studují ve svém oboru. Pouze malá část absolventů (7 %) našla zaměstnání mimo svůj obor.

Z nich 3,33 % je kromě toho zaměstnáno ve svém oboru a zbytek (3,33 %) si rozšiřuje vzdělání mimo svůj obor. Zbývající 3 % uchazečů jsou nezaměstnaní, na tzv. „volné noze“.

Graf č. 4 Oblast: Výsledky vzdělávání Podoblast: Hodnocení výsledků vzdělávání

Ředitelka k tomu dodává: „O svých absolventech máme zprávy nejen z dotazníků, ale většinou sledujeme vývoj těch špičkových, kteří se objevují v divadlech, v orchestrech, v sólových recitálech, komorních seskupeních a podobně. Samozřejmě, že je sledujeme i v době jejich studia na vysokých uměleckých školách a akademiích. Toto vzdělávání není totiž tak anonymní a masové jako jiné obory. Proto je jednodušší vědět, kde se naši nejlepší absolventi zrovna nacházejí. Také stále spolupracujeme se základními uměleckými školami, na kterých také naši absolventi působí.“

S nápadem motivovat žáky k zapojení se do veřejných uměleckých vystoupení při různých příležitostech přišlo vedení školy před několika lety. Na škole byl zřízen Nadační fond, který mimo jiné slouží k proplácení bodů, které studenti nasbírají ve školním roce. Po každém vystoupení jim koncertní komise dle předem stanovených kritérií přidělí jistý počet bodů. Tzv. bodový systém hodnocení účinkování studentů obsahuje záznamy o všech vystoupeních, kterých se jednotliví studenti zúčastňují, a podle toho jsou pak finančně ohodnoceni. Správní rada tohoto fondu určí objem finančních prostředků určených k tomuto účelu. Toto probíhá dvakrát ročně vždy ke konci pololetí. V současném světě tržní ekonomiky se celá strategie jeví jako vysoce motivační – žáci se snaží účastnit co největšího počtu

vystoupení, v případě soutěží se umístit na co nejlepší místo – to samozřejmě přispívá k jejich uměleckému rozvoji. (Příloha č. 3, www.jkgo.cz)

Vedoucí jednotlivých oddělení si vedou **Portfolia**, ve kterých dle předem stanovených kritérií hodnotí práci svých podřízených pedagogů. Tito vedoucí také každý rok zpracovávají zprávy a hodnocení o svých odděleních. Dvakrát ročně také píšou hodnocení svých podřízených, která jsou podkladem pro přiznání odměn či úpravu osobních odhodnocení.

Pedagogové si sami vedou záznamy o své činnosti a úspěších ve svých třídách. Dvakrát ročně poskytnou sami pedagogové písemně své sebehodnocení ředitelce školy, která je spolu s hodnocením vedoucích oddělení vyhodnotí a použije jako podklady pro stanovení výše osobního ohodnocení i odměn. Jak tvrdí sami pedagogové, ke kultivaci klimatu školy a transparentnosti odměňování přispívá i fakt, že spolu s finanční odměnou obdrží zaměstnanec i osobní dopis se zdůvodněním, za které činnosti danou odměnu získává.

4.2 Současný postoj školy k autoevaluaci

Jak vyplývá ze zjištění dvou etap autoevaluace, **je dlouhodobou snahou** ředitelky JKGO udržet trvale dobrý stav školy. Dle jejích slov by škola při každé autoevaluaci zjišťovala stav té oblasti, ve které by školu „*tlačila bota*“. Tak by se mohl celý autoevaluační tým efektivně zaměřit jen na cílovou oblast a škola a její zaměstnanci by nebyli zbytečně zatěžováni administrativou. Po zhodnocení výstupů z MATURITY nanečisto se vedení školy rozhodlo soustředit svou pozornost na výsledky vzdělávání svých studentů – především pak na všeobecně vzdělávací předměty. Poslanecká sněmovna schválila v listopadu 2011 úpravu školské legislativy, která znamená, že školy nemusejí zpracovávat zprávu o vlastním hodnocení školy (ta již nebude součástí povinné dokumentace školy dle § 28). Na nově vzniklou situaci reagovalo vedení školy:

„Vítám možnost, vybrat si oblasti k hodnocení, které momentálně budu potřebovat. Mohu se zaměřit na výukový proces nebo na ekonomiku a vybavení školy nebo na vztahy. Nemusím tedy postupovat striktně podle vyhlášky a povinně se zabývat všemi oblastmi, které mi vyhláška vytyčovala. Tím se mohlo stát, že se hodnocení zabývalo vším, ale jen povrchně. Tak se budu moci hlouběji zabývat pro naši školu „důležitějšími“ oblastmi a oblastmi, které „nehoří“, budu moci vynechat. Zatím jsem ještě nepřemýšlela o termínech vlastního hodnocení, ale předpokládám, že si např. na některou z oblastí vyčleníme delší časový úsek a některé oblasti budeme sledovat častěji.“ (ředitelka školy)

„Tuto změnu kvitujeme, neboť konzervatoř je zcela mimořádný typ školy, na který nelze aplikovat shodná kritéria hodnocení jako u jiných typů středních či odborných škol. Proto volnost ve výběru otázek může lépe vycházet a tím i mapovat hodnocení profilace naší školy. Oblasti, v nichž spatřujeme možnosti vylepšení formulace otázek: Materiální zdroje v podmínkách pro vzdělávání, průběh vzdělávání, výsledky vzdělávání.“ (vedoucí autoevaluačního týmu)

„Pokud má být autoevaluace pro školu účinným nástrojem, je nutné, aby se s ní dalo pružně pracovat podle momentálních potřeb školy. Dosavadní postup byl velmi svazující. Proto vítám, že si nyní budeme moci sami vybírat oblasti, které budeme ověřovat, a dobu, kdy je budeme ověřovat. Navíc naše škola je velmi specifická, proto bylo pro nás dosti obtížné naplnit stávající formu. Určitě budeme nadále sledovat průběh a výsledky vzdělávání, klima školy, výsledky práce školy vzhledem k podmínkám vzdělávání a ekonomickým zdrojům – ale

nebudeme to dělat vše najednou v předepsaném období, ale v okamžiku, kdy dané téma bude aktuální.“ (ředitelka školy)

Z rozhovorů s pedagogy i širším vedením školy vyplývá, že autoevaluace není vnímána negativně, jako administrativně zatěžující povinnost, ale jako možnost dozvědět se pozitivní i negativní ohlasy na fungování školy z řad jejích pedagogů, studentů i jejich rodičů. Škola je otevřena všemu novému, nebrání se novým evaluačním nástrojům.

5. Shrnutí

Ze školy, která se původně jako jiné konzervatoře věnovala především vzdělávání v hudební oblasti, se během posledních let stala umělecká instituce se všemi atributy, které k tomu patří. Škola podporuje účast svých studentů v národních a mezinárodních soutěžích, krátkodobá angažmá v divadelních souborech, hru v orchestrech a snaží se pro to vytvářet co nejvhodnější podmínky. Jako finanční podpora studentů, účastníků těchto aktivit, slouží Nadační fond školy.

Pro ty, kteří nejsou pevně rozhodnuti studovat konzervatoř, byl v roce 2007 otevřen obor Gymnázium se specializací na hudební výchovu. Tím je zajištěn rozvoj talentovaných studentů a současně je zabezpečeno jejich široké všeobecné vzdělání. Neustále se zvyšující zájem o toto studium potvrzuje správnost tohoto rozhodnutí. JKGO má díky své dlouholeté zkušenosti s výukou, odborné úrovni svých pedagogů a dostatečné možnosti prezentace na veřejnosti významné místo v ostravském regionu. Prioritou JKGO je zachovat či zvýšit stávající úroveň poskytovaného vzdělání, proto škola nesnižuje vstupní požadavky na přijetí studentů.

V rámci praktické činnosti žáků se škola prezentuje na veřejnosti jako kvalitní instituce, která připravuje absolventy schopné konkurence na trhu práce. Důkazem jsou opakované žádosti o účinkování studentů v divadlech nebo orchestrech, velká poptávka po účinkování studentů (solistů i souborů) na veřejnosti. Škola aktivně spolupracuje s potencionálními zaměstnavateli svých absolventů v regionu (divadla, orchestry, umělecké školy), zajímá se o jejich názory a požadavky, na které programově reaguje ve své činnosti.

Příklad inspirativní praxe na JKGO vznikl na základě návštěv školy spojených s rozhovory, získáváním informací a dokumentů, skupinovými rozhovory, pozorováním a analýzou školních dokumentů, jako jsou například:

- Školní vzdělávací program pro gymnaziální vzdělávání 1, 2.
- Vlastní hodnocení školy za školní roky 2007/2008 až 2009/2010.
- Inspekční zpráva za r. 2009/2010.
- Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2009/2010.
- Přehled aktivit ve školním roce 2009/2010.
- Žádost o příspěvek z Nadačního fondu.
- Organizace školního roku 2010/2011.
- Anketní lístek pro potencionální zájemce o studium na JKGO.
- Dotazník pro pedagogy JKGO.
- informace z webových stránek školy www.jkgo.cz.

Přílohy :

- 1. Inspekční zpráva za rok 2009/2010**
- 2. Školní vzdělávací program pro gymnaziální vzdělávání 1, 2**
- 3. Žádost o příspěvek z Nadačního fondu**
- 4. Výroční zpráva o činnosti školy za rok 2009/2010**
- 5. Přehled akcí za rok 2009/2010**
- 6. Autoevaluační zpráva 2007/2010**
- 7. Dotazník pro pedagogy**
- 8. Anketa pro potenciální zájemce o studium na JKGO**

DOTAZNÍK PRO PEDAGOGY :

1. Jste ? žena [] muž []
2. Váš věk ? do 30 let [] do 40 let [] do 50 let [] do 60 let [] nad 60 let []
3. Na škole působíte ? do 5 let [] do 10 let [] do 15 let [] do 20 let [] do 25 let []
4. Na kolika jiných školách jste dosud působili ?
5. Co bylo důvodem Vaší volby této školy ?
- [] příznivá poloha školy, její dostupnost
 - [] dlouholetá tradice školy
 - [] dobré jméno školy v regionu
 - [] na osobní doporučení (např. známého)
 - [] jiný důvod, uveďte :

Hodnotící škála : 1 = naprosto souhlasím, 2 = spíše souhlasím, 3 = nemám jasný názor
4 = spíše nesouhlasím, 5 = naprosto nesouhlasím

6. Dovídám se zásadní informace včas ?	1	2	3	4	5
7. Dovídám se jak kladné, tak i záporné informace ?	1	2	3	4	5
8. Jsem spokojen/a s tím, jak se mnou vedení komunikuje ?	1	2	3	4	5
9. Jsem spokojen/a s tím, jak se mnou ostatní kolegové komunikují ?	1	2	3	4	5
10. Mám jako pedagog možnost ovlivnit dění na škole ?	1	2	3	4	5
11. Mohu o problému otevřeně diskutovat s vedením ?	1	2	3	4	5
12. Mohu o problému otevřeně diskutovat s kolegy ?	1	2	3	4	5
13. Mám-li problém, vím, na koho se mohu ve škole obrátit ?	1	2	3	4	5
14. Mám-li problém, mohu se obrátit na vedení ?	1	2	3	4	5
15. Cítím se ohrožen/a, mám-li vyjádřit svůj názor ?	1	2	3	4	5
16. Škola mi poskytuje dostatek prostoru k dalšímu vzdělávání ?	1	2	3	4	5
17. Pracuji na této škole rád/a ?	1	2	3	4	5
18. Cítím se zde na škole dobře a bezpečně ?	1	2	3	4	5
19. Mám dobré vztahy s ostatními kolegy ?	1	2	3	4	5
20. Mám dobré vztahy s vedením školy ?	1	2	3	4	5
21. Moji žáci mi důvěřují ?	1	2	3	4	5
22. Moji žáci se na mě obracejí, mají-li problém ?	1	2	3	4	5
23. Rodiče žáků se na mě mohou obrátit, mají-li problém ?	1	2	3	4	5
24. Se svými žáky jedním jako s rovnocennými partnery ?	1	2	3	4	5
25. Moji žáci znají předem kritéria hodnocení ?	1	2	3	4	5
26. Moji žáci mohou spolurozhodovat o pravidlech ?	1	2	3	4	5

Výzkum je anonymní, zjištěné údaje jsou důvěrné a budou sloužit jen vědeckým účelům. Děkujeme Vám za Vaši ochotu a laskavost při vyplňování tohoto dotazníku.

ANKETA pro potenciální zájemce o studium na JKGO

1. Jste ? matka [] otec []
2. Váš věk ? do 30 let [] do 40 let [] do 50 let [] do 60 let [] nad 60 let []
3. Už jste rozhodnut/a umístit své dítě na tuto školu ? ano [] ne []

4. Co je důvodem Vaší návštěvy na dnešním Dnu otevřených dveří ?

- [] zvědavost
- [] potvrzení si svého rozhodnutí
- [] přání mého dítěte
- [] jiný důvod, uveďte prosím :

5. Jakým způsobem jste se o této škole dozvěděli ?

- [] studoval/a jsem zde
- [] z brožury s nabídkou SŠ
- [] má všeobecně dobrou pověst
- [] na osobní doporučení (např. příbuzného, známého)
- [] jiný důvod, uveďte prosím :

6. Proč byste se rozhodl/a umístit své dítě na tuto školu ?

- [] příznivá poloha školy, její dostupnost
- [] dlouholetá dobrá tradice školy
- [] kvalitní pedagogický sbor
- [] 1 dítě už na škole mám
- [] jiný důvod, uveďte prosím :

7. Jste spokojeni s tím, jak jste byli přijati učiteli a vedením školy ? ano [] ne []

8. Co Vás na této škole nejvíce zaujalo ? Uveďte prosím :

.....

.....

.....

Výzkum je anonymní, zjištěné údaje jsou důvěrné a budou sloužit jen vědeckým účelům. Děkujeme Vám za Vaši ochotu a laskavost při vyplňování tohoto anketního lístku.